

„Edinost“

z vsa enkrat na dan, razen redelj in pruznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložne naročnine se uprava ne ozira.

Pol tobakarnah v Trstu se prodajajo posebne številke po 6 stočnik (3 nč.); avon Trsta pa po 8 stočnik (4 nč.).

Telefon št. 112

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbe.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in soredjanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Fiat applicatio!

V.

Položaj na Primorskem naj predočimo! V par potezah — seveda, To ni mogoče. Ako bi hoteli načrtati verno in plastično, kar se dogaja tu v zasmeh božjemu, prirodnemu in pisnemu pravu, ako bi hoteli podati le približno natančno sliko razmer, ki so v zasmeh najprimitivnejemu umevanju tiste objektivnosti, ki jo je grof Schaffgotsch zahteval v Ljubljani: morali bi posezati s čopičem globoko notri v najbolj kričeče barve! A pisati bi morali tudi z žolčem. In pa dolgo — dolgo. Ako bi se hoteli spuščati v podrobnosti, navstala bi nam zopet dolga vrsta člankov. Vse naše javno življenje se vrši v znamenju krivice in krvavega žaljenja. Kajti, komur se godi krivica, ta ne trpi le efektivne škode, materialne ali moralne, ampak trpi tudi v duši, ker so mu čustva ožgrena, ker to peče, to boli, ko vidi, da je zastavljen, da si ima pravo na svoji strani, ko vidi, da se mu vzkračajo pogoji za življenje, da si mu veljavni zakoni jamčijo te pogoje!

Kar se godi tu pri nas, v Trstu in v Istri, od avtonomnih in državnih organov, vse to nima ni sledi na sebi ni najmanj objektivnosti. Ali je čudo, da nam je neka trpkost prevzela dušo in da nam je zavrelo po žilah, ko smo čitali tisti sladki vladni apel do slovenskega občinskega zastopa ljubljanskega, naj bo — objektivni!

Tudi če bi se v Ljubljani res godila kaka krivica tisti čudni nemški manjšini — a se ne! — vendar je izključeno, da bi se ta krivica mogla sploh primerjati s tem, kar mora prenašati slovenski živelj v Trstu in v Istri! Če se je bil vladi tak apel zdel potreben v Ljubljani, potem jej pa ne moremo prizanašati z očitanjem, da se je neodpustno zagrešila nad našim življenjem v Primorju in da namenoma gre na roko onim, ki našemu rodu v teh krajih sistematično in nepretržno kopljejo grob: ker se ni že davno ne le oglasila s sličnim apelom do tukajšnjih gospodovskih klik, ampak da ni tudi — z bogatimi sredstvi, ki jih ima na razpolago — preprečila, da ne bi se tu od rečenih klik tako kruto žalilo vsako pravo, vsaki zakon, v kolikor naj bi ju užíval naš živelj. Nočemo povdrižati tehtne razlike v etnografičnem pogledu med Kranjsko in Primorjem, nočemo se sklicevati na dejstvo, da so oni, za katere vlada zahteva strogo objektivnost, na Kranjskem v taki manjšini, ki izgine; a da smo mi, ki trpimo tu pod brutalno silo pomanjkanja vsake objektivnosti, v veliki večini! Ampak povdarjamo, da tudi v slučaju, da bi bili mi v Primorju v manjšini, kakor so Nemci na Kranjskem, bi se ista vlada kazala sama neobjektivno s tem, ako bi za jedno manjšino zahtevala objektivnost, za drugo pa ne: da si živimo vsi v jedni in isti državi, pod enim in istim cesarjem, pod enim in istim zakonom, in ob enim in istih dolžnostih do države glede nošenja bremen v denarju in krvi!! Ker pa smo tu v večini, moramo — to je naravno — nositi tudi več del bremen, zlasti pa več del davka . . . o da, kri je poseben, dragocen sok, in kdor plačuje več del v tej vrednosti, ta nosi najteže, najhuje, in najdragoceneje breme. Čim bi torej vlada v polni meri zaslužila očitanje kričeče neobjektivnosti že s tem, ako ne bi za vse manjšine brez razlike zahtevala jednakega varstva, torej jednake objektivnosti od strani gospodovskih večin — in to brez ozira, ali so Italijani ali Slovani v večini, oziroma manjšini: kako sodbo naj izrečemo o njej se le, ko vidimo, kakó

v jednom kraju zahteva za neznatno manjšino vse varstvo, drugod pa izroča večino prebivalstva manjšini na milost in nemilost, ter ne nahaja nikdar ni besedice posvarila na adresu tlačiteljev!

Kakó sodbo naj izrečemo o njej, ko vidimo, s kako hladnostjo — kakor da je to najnaravnejša stvar na svetu — gleda, kakó manjšina, in še ne manjšina, ampak manjšina v manjšini, kasta brezvestnih oligarhov tiše vse prebivalstvo pod nogami, terorizuje vse javno življenje in proglašajo drugorodno večino brezpravno! Ali se vam ne zdi kakor britka, krvava ironija, ako te ljube avstrijske vlade ob takih okoliščinah, ob tolikih lastnih grehih in zamudah proti objektivnosti, kakor bi jim ista bila v sveto dolžnost, kličejo še kje in svari v Ljubljani — k objektivnosti?!

Vse naše življenje v Primorju se vrši v znamenju krivice in žaljenja. Ozri se v areno politično; opazuj stvari v območju javne administracije; obrni pogled svoj v jasne sfere kulturnih interesov, v tisto sfero, kjer dele narodu najpotrebnejši kruh: kruh naobrazbe, sredstva v povspesevanje duševnega razvoja, v povzdigo kulture naroda; motri naše socialno življenje, s kratka: vrzi oko na ves kompleks našega javnega življenja v Trstu in v Istri in povsodi boš videl, kako trpimo škodo in smo žaljeni po vrhu. Povsodi boš gledal dokaze, da je le gola in žalostna resnica, ako pravimo — kakor smo rekli že v prejšnjem članku — da karakteristikoni naših razmer je ravno v tem, da se za slovenski del prebivalstva ne vrše in izvajajo veljavni ustavni zakoni. V vsej uredbi javne administracije, na sistemu javnega pouka in zlasti ljudskega šolstva — v kolikor naj bi isto služilo potrebam našega ljudstva — po praksi na naših sodiščih v jezikovnem pogledu (pripoznavši nekoliko častnih izjem), in celó v načinu osebnega obvevanja premnogih javnih funkcionarjev Trsta in Istre z našim človekom: povsodi vidiš sledi nesrečnega sistema, vidiš našelo sistematičnega zapostavljanja našega življa! Povsodi dobivaš utis, kakor da je princip enakopravnosti ljudij in narodov, izražen v ustavnih in temeljnih zakonih države, na svoji hoji proti jugu na meji naših pokrajin obnemogel in da ne more dalje. Ta princip, jedino sposoben, da dovede do miru v deželi, je pri nas — da si so minola že nad tri desetletja, odkar je slovesno uzakonjen — še danes: neznanec, tujec! V pogledu narodne enakopravnosti je ostal pri nas ustavni zakon mrtva črka. Ta zakon se pač tu pa tam, tako za parado, ob posebno slovesnih prilikah, ali pa v namene kaptiviranja, razobeša in povdarja javno, ali praktično se ne izvaja pri nas skoro nikjer, iz česar je navstalo gorostasno, neverjetno dejstvo, ali venlar notorična resnica, da sti večina prebivalstva v deželi istrski in velika manjšina na ozemlju tržaškem izključena od dobrot, izvirajočih od principa enakopravnosti.

A vlada ne le da ne gane ni s prstom, da bi temu principu pripomogla do veljave, marveč še podpira se svojo avtoriteto one, ki gazijo ta princip! Iz tega pa izvira vsi ljuti boji v deželi, in je po takem vladni sistem v prvi vrsti odgovoren na narodnih bojih in na nasprotstvih med narodi, katere je dala tako slovesno obžalovati po — grofu Schaffgotschu v Ljubljani! Če bi nam cenjeni čitatelji tega ne šteli v zlo, bi rabili morda malce neestetično primero in bi rekli, da je to ravno tako, kakor če koga boli glava in si maže — hrbet.

Hrvatski kolegij „sv. Jeronima“ v Rimu.

(Zvršetek.)

Ko se je bil potem povrnil mir, razpravljalo se je ponovno in pogosto tudi ob obnovi kolegija; in to se je zopet uredilo leta 1864, ko je bilo nekoliko mladeničev, da se lotijo filozofske in teološke discipline, vsprejetih v jeronimski zavod in njihov zbor je imenovan po sv. Cirilu in Metodiju, zaščitnikoma Slovanov. A ta zavod ni trajal več nego 7 let; leta 1871 je bil namreč odpravljen. A tudi pozneje ni imel srečnejše usode kolegij, ki je bil zopet l. 1884 zasnovan, določen jedino za duhovnike, da se globlje spopolnjujejo v znanosti in pobožnosti.

Da se pa izpolni ta načrt, proti temu je bila poteškoča tem večja, ker je bil v jeronimskem slovanskem posloplju že od pred po zakonitem pravu drug zbor, namreč zbor kanonikov, ki je bil, kakor gori omenjeno, ustanovljen od Siksta V., po konstituciji »Sapientiam Sanctorum«, dani l. avgusta 1589.

Kajti po Sikstovi smrti je imel od njega zasnovani jeronimski kapitelj neznatne dohodke, ki bi nikakor ne zadoščali za dostojno življenje, pa je radi tega zopet trebalo, nudivši apostolsko pomoč, segniti po zakladih gostincea, da se dobe sredstva za življenje kanonikov. S tem se je imetje gostincea zmanjšalo in odzeta je bila možnost, da bi se v kolegij pogosto vsprejemali mladeniči ali duhovniki. Kolegij torej, o katerem smo že leli do sedaj, da bodi v Rimu, a v prihodnji tudi njemu stalnejši, nego v prejšnjih časih, da postavimo s tem gotoveji temelj, posvetovavši se s škofi hrvatskega naroda, katerim spada, na vse večjo slavo Boga vsemogočnega, na proevit katoliške vere, na čast in korist premilega nam istega naroda, razveljavivši z apostolsko avtoriteto konstitucije naših prednikov, Nikolaja V. in Siksta V., odpravljamo gostince sv. Jeronima in kapitelj iste kolegijatne cerkve sv. Jeronima, ki se je dosedaj imenoval ilirski: s tem našim pismom in ga proglašujemo odpravljenim. Mej tem hočemo, da kanoniki, za katere se še ni poskrbelo z denarno podporo in ki skrbje do sedaj v cerkvi za službo Božjo, kar so v ime prebende dobivali pred tem časom, prejmljejo tudi nadalje, dokler ne bodo oskrbljeni na drug način. A na mesto omenjenega gostincea in kapitlja, zasnovljamo in ustanovljamo kolegij jeronimski za hrvatski narod pod Našo avtoriteto in zaščito; ter istemu, tako od Nas zasnovanemu in ustanovljenemu, za veke dajemo in oddeljamo vsa dobra in vse dohodke, naslove in cenzuse, ki se na kateri-koli način nanašajo na omenjeni gostince in kapitelj.

Vendar bodi ta zakon za davanje in oddeljenje, da se tudi vse obveze kapitlja, kakor čitanje božje službe, tako bogoslužje ob gotovih dneh po volji pobožnih ustanoviteljev, konečno vse bogoslužje, ki se ima vršiti v cerkvi jeronimski, prenesejo od sedaj na kolegij in na upravitelje njegove; zato obremenjujemo vest teh upraviteljev, da vse ono, kar se je prej vršilo od kapitlja, dalje vrši od kolegija, ali izvzemši oao, v kar bi morda svetovala modrost, kar teži po pravičnosti.

Da se pa v stvari take važnosti postopa pravilno in prav, izdajemo zakone, ki sledé, za ravnanje v upravi kolegija. Ostalo, kar se tiče ali dolžnosti, ali načina studij, ali domačega omejevanja, ter dnevnega reda, prepustamo, da odredi kardinal, zaščitnik kolegija.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 17. avgusta 1901

O položaju v Avstriji. Slej ko prej in neprestano je Češka tista os, okolo katere se suče notranja politika avstrijska. Sedaj je pozornost na Češko še posebna radi bližnjih deželnozborskih volitev. Ni pa toliko spor med Čehi in Nemci, ki vleče pozornost nase. To je lahko umeti. Saj ni pričakovati sprememb v posestnem stanju mandatov obeh narodnosti. Pač pa je pričakovati velikih sprememb v posestnem stanju posamičnih strank v obeh narodih. To velja sosebno za nemški tabor. Tu je pričakovati skoro gotovo velikih sprememb. Velikonemci so energično zamahnili in že objemajo z roko celo vrsto volilnih okrajev, ki so bili dosedaj v posesti nemške-ljudske stranke in nemških naprednjakov. Izvrševalni odbor teh poslednjih, ki je zboroval predvčerajšnjim v Pragi, je sicer oddal od sebe precej energičen glas. Ali na voliščih ne zadoščajo le energično koncipirani komuniqueji, ampak tam treba — volilcev. Ti pa so že trumoma zbežali v tabor Vsenemceev. Važnost predstoječih deželnozborskih volitev na Češkem je baš v tem, da večina mandatov preide v roke Vsenemceev. To pa bo vsakako mogočno vplivalo na razmerje med Čehi in Nemci, in po važnosti, ki je ima to razmerje za vso državo, tudi na vso notranjo politiko. Gospod Körber ima dovolj razloga, da z največjo paznostjo gleda na razvoj volilne borbe na Češkem, kajti le-ta mu utegne popolnoma spremeniti položaj, kakor si ga je mislil on, ko je vodil monarha v Prago.

Avstro-Ogerska in Italija. Pa naj oficijozno vseh barv in disciplin govore, kar hočejo in tajé kolikor hočejo: ljudje, ki imajo oči, da gledajo, in zdrav razum, da si znajo delati zaključke iz tega, kar so videli, se vendar ne morejo odtežati prepričanju, da »intimni odnošaji« med tema dvema najčudnejšima zaveznicama niso več tako — intimni, kakor so bili v medenih tednih trozveze, to je tedaj, ko je bil Crispi hlapec Bismarckev in posredovalec med oficijelno Avstrijo in italijansko iredento. Kar je umetno, je umetno; se vzdržuje nekaj časa in potem začne bledeti. Crispi je pripomogel Italiji do nekega političkega ugleda, ali stvar je bila umetna, ker je zahtevala bremena, ki niso bila v nikakem razmerju z gospodarskimi silami dežele. A sedaj ga ni dneva, ki ne bi prinašal pojavov, ovajajočih, da Italija ne ve, kako bi in kaj bi, da se reši s poti, na katero jo je potisnil Crispi. Formalno obstojí trozveza prej ko slej, ali tendencija je danes povsem druga. Italijanska politika je priplula v Adrijansko morje. To je fakt, v katerem drastično odsvita razlika med politikom Crispija in Prinettija. Ta sprememba ne more ostati brez učinka na razmerje med Avstrijo in Italijo. Ob albanskem obrežju »demonstrirajo« italijanske in avstrijske ladije in, sicer demonstrirajo, tega utisa pa ne morejo izbrisati vsi oficijozni skupaj, jedne proti drugi. Tu se križajo interesi. Jeden najodločnejih braniteljev trozveze v Italiji, milanski »Corriere della Sera«, ne more drugače, nego da konstatuje: »Živo se bojimo, da vnanji politiki Italije grozi kriza. Polemika med avstro-ogerskim in italijanskim novinstvom o Albaniji potrja to našo bojazen«. In da je milanski list to konstatucijo svojo združil z ostrim napadom na italijanskega ministra za vnanje stvari, Prinettija, očitaje mu, da kali prepotrebno sporazumljenje med Italijo in Avstro-Ogrsko, pričala le, da je kurz italijanske politike zavoljo lepšega še vedno isti, da pa je ni več tiste Crispijeve železne volje za vstrajanje v tem kurzu! Pa saj ne treba segati daleč; saj je že ostra zavrnitev napada v »Fanfulli« na avstrijske oblasti, radi pretvezno pomanjklji-

vega varstva regnicolom v avstrijskih pokrajinah precej zanesljivo znamenje, da je nekaj »prišlo vmes«. Še pred kratkim časom bi ne bilo niti misliti na tako zavrnitev v oficijoznih listih avstrijskih. Mora priti tako, ker nas narava sama razdvaja.

Vojna v južni Afriki in druge neprilike Anglije. Iz Londona poročajo, da je jedna stotinja Frenehevih čet padla v bursko zasedo. Podrobnosti še niso znane, vendar se je bati, da je trpela stotinja velike zgube. Poročajo tudi o nekaj malih zgubah Burov, ki so pa povsem neznatne. Tudi Irci so dobili, vsled neuspelov angleške vojske v južni Afriki, več poguma. Shod Irciev v severni Ameriki je priporočal nabiranje doneškov za propagiranje irskega vprašanja, ter izrekel mnenje, da morajo Irci svoje pravice braniti z orožjem v roki. Angliji bi brzkone vstaja Irciev ne prišla ravno o pravem času, ravno sedaj, ko ima toliko težavnega posla v južni Afriki. Ti pojavi ob sedanjih razmerah niso brez vsake važnosti in zamorejo imeti še veleresnih posledice za oholo Anglijo.

Tržaške vesti.

Cesar Fran Josip bo slavil jutri svoj 71. rojstni dan. Kakor povsodi širom monarhije se bo tudi v Trstu lojalni živeli jutri spoštovanjem in čuti udanosti spominjal tega častnega dne svojega vladarja. Mi pa se bomo jutri družili in iskreni želji, da bi dobrotni Bog dodelil cesarju Franu Josipu to milost, da bi mogel isti dovršiti največje in najvzvišeneje delo svojega na dogodkih bogatega življenja: spravo med narodi!

»Piccolo«-vi učenjaki. »Piccolo« je te dni hotel omalovaževati papežovo »bulo«, tičoč se preureditve zavoda sv. Jeronima v Rimu in je rekel zmagonosno, da te bule papež niti ni podpisal, temveč le jeden kardinalov! Seveda: kako bi mogli pričakovati od učenjakov »Piccolo«-vih, da bi znali, da je že navadno tako, da »bule« podpisujejo le kardinali, ne pa papeži sami. Ej, dragi »Piccolo«, naglica ni vselej zdrava.

Sam vrag si ga vidi, kam so »Piccolo«-vi uredniki včeraj zamešali tisti slovar, v katerem imajo zabeležena vsa poitalijančena krajevna imena po slovenski zemlji vse tja do »Postumie« (Postojna) pa »Longaticia« (Logatec), da so nas v sinoči številki kar iznenadili z nič kaj rimsko glasečim imenom »Wippachthal«! Hudiča! — da vsklikamo z gospodom Kristonom — kaj ne veste, da se Vipavi po vašem pravi Vipacco! — Mogoče pa kakega lepega dne, ki pride hitro po nedelji, odpro »Piccolovi« uredniki v svojem »duzelau« narobe četični slovar in nas iznenadijo z imeni Sežana, mesto njih »Cesiano«, ali pa še celo Trst mesto njih »Trieste«! Mi smo pri »Piccolu« že na vse pripravljene in tudi kaj tacega bi se nam ne zdelo popolnoma izključeno.

Rudarska slavnost v Bazovici. Kakor je bilo sporočeno v »Edinosti« vršila se je dne 11. avgusta t. l. v Bazovici rudarska slavnost. Ista je izpala povsem čustno in lepo. Ob 7. uri in pol zjutraj zbrali smo se vsi rudarji in znani popolni mešani zbor pevškega društva »Lipa« in godba, pred rovom, kjer zasledujemo premogovo žilo. Od tam smo odkorakali skupno skozi Bazovico naravnost v prijazno Lipico, kjer smo se v tamošnji dični cerkvi udeležili sv. maše, katero je daroval bazoviški župnik, preč. gosp. Warto. Peval je oddelek društva »Lipa«. Po zvršetku maše sledila je zahvalna pesem v proslavo redkega slučaja, ki smo ga doživeli rudarji v Bazovici, namreč: prevrtali smo 100 metrov navpično v podzemsko globočino, ne da bi se bila med delom dogodila najmanjša nesreča. Iz cerkve smo šli vsi skupaj pred tamošnjo c. k. dvor poklonit se gostoljubnemu ravnatelju divorske konjušnice, gospodu Jos. Hrušiču, kjer so peveli in godba intonirali cesarsko himno. Od tam smo se podali v tamošnjo sončnato gostilno na mali zajuterk, kjer je med godbo in petjem kmalu potekel čas. Ob 11. uri predpoludne smo odkorakali zopet v Bazovico, kjer je bil, v gostilni g. Grge pripravljen obed. Gospod urednik! Ne mislite, da pretiravam, ako rečem: bil sem že tu in tam, ali da bi bil v tako priprosti družbi užil toliko lepe zabave in nedolžnega veselja, se res ne spominjam. Tu ni bilo visoke aristokracije niti visoko učenih gospodov; bili smo le priprosti delavci in naši načelniki, med seboj, a vladala sta lep uzoren red in čisto veselje.

Prvi je govoril gospod H. R. R a ž e m, predsednik in pevovodja navzočega pevskega

društva »Lipa«, ki je v svojem govoru med drugim povdarjal pomen današnje slavnosti, a posebno je povdarjal, kako ga veseli, ko mu je čast, da je danes prvič v taki družbi, kjer se obhaja rudarski praznik in kjer smo zbrani sami delavci, ki prirejamo tako lepo spominsko slavnost, s tako pristojnim vedenjem, kar je znamenje, da napredujemo. Konečno je voščil vsem navzočim rudarjem srečo v bodočnosti ter napil istim in njih nadzornikom. Na to je zbor »Lipe« zapel »Napitnico«. G. Jos. Š t o r, rudarski podnadzornik, se je zahvalil gospodu predgovorniku za lepe besede in vsemu društvu »Lipa« za prelepo in krasno zabavo, ki jo nam isto prireja danes se svojim delovanjem na tej veselici. G. U. Marc je deklamovala: »Rudarjem«, na kar je zapel ves zbor »Rudarstvo« tako navdušeno, da smo bili vsi vidno ganjeni. Na to se je oglašil g. J. V i s o č n i k, rudarski nadzornik, ter rekel med drugim tako-le: Jaz sem že nad 20 let pri rudarstvu, bil sem posvetu daleč okrog in imel sem priliko biti na marsikaki taki veselici, ali današnja prva rudarska veselica v Bazovici me je res presenetila nad vse in to zato, ker sem tu Slovenec med Slovenci. Tudi on ne more drugače, nego da izraža svoja srčna čutila in zahvalo vsem pevce in pevkam dičnega društva »Lipa«, posebno pa pevovodji njihovega gospodu H. R a ž m u.

Živela »Lipa«! Živeli Rudarji! odmevalo je po dvorani; godba je svirala in pesem se je glasila za pesnijo.

Ob 3. uri popoldne smo šli vsi v cerkev k popoldanskemu blagoslovu; po svršetku istega pa je zbor zapel A. Försterjevo pesem: »Spevajte Bogu!«

Naposed smo se podali zopet na veselični prostor, kjer se je začela slobodna zabava s plesom, ki je trajala pozno v noč a vse v najlepšem redu in v splošno zadovoljnost. Konečno smo nabrali še malo svoto za družbo sv. Cirila in Metoda, le žal, da je prišel ta predlog prepozno na vrsto.

Vsi navzoči smo se razšli, zadovoljeni, da smo tega dne obhajali dan veselja, ki nam ostane v vednem spominu.

R u d a r.

Deželno sodišče v Trstu. Dne 16. julija so krčmarju v svobodni luki, Ivanu Triglavcu, neznanu tatovi ukradli sodček piva. Triglavcu ni stvari takoj naznanil policiji, temveč je šel sam po svobodni luki iskat ukradeni sodček. In v resnici ga je tudi našel v nekem železniškem vozu; zraven soda pa tudi pristava javnih skladišč, Edvarda Stebela, ter delavec Jakoba Rakleja in Antona Turka, kateri so se ravno pripravljali, da bi se gostili okolo cenene kapljice. Triglavcu je vzel sod v svojo krčmo, one tri goste pa je naznanil policiji. Včeraj so stali isti pred tukajšnjim sodiščem, obdolženi, da so se hoteli polastiti ukradenega blaga. Obtoženci so se izgovarjali, da niso vedeli, da je blago ukradeno in da niso popili niti kaplje piva. Oškodovani Triglavcu je izjavil, da on niti najmanj ne sumi, da mu bi bili obtoženci odnesli sodček in da ne zahteva nikake odškodnine. Sodni dvor je oprostil vse tri obtožence.

43-letna Katarina P. je porabila za-se večji znesek, katerega je bila skupila za neke prodane dragocenosti, ki jih je prodala za Kristino Artemisio. Sodni dvor jo je obsodil radi tega na 3 mesečno ječo.

Dne 4. maja sta se stepla v neki vasi blizu Voloskega Anton Furlan in Jakob Mladerič. Furlan je o tem Mladeriča tako močno pretepel po obrazu, da je poslednjemu naslednjega dne grozno oteklo lice, katero je vsled tega s časom v sredini segnilo in se slednjič predelo, kar je poznati še sedaj. Furlan, katerega je branil odvetnik dr. Rybář, je bil radi tega čina obsojen na 6 tedensko ječo in na poplačanje 40 gold. odškodnine poškodovanemu Mladeriču.

Spoznan samomorilec. Včeraj zjutraj so spoznali, da je oni samomorilec, ki se je predvčeranjim zastrupil v gojzdu pri sv. Alojziju, 30-letni Just Kerpan, parniški marker, ki je bil že kakih 5 mesecev brez dela. Stanoval je pri svoji sestri v ulici Boschetto št. 9. Vzrok samomoru je baje nesrečna ljubezen.

Samomor 17-letnega dekleta. Zastrupila se je včeraj zjutraj Alojzija Appolonio, hči gospodarja gostilne na oglu ulice sv. Justa in Madonnine. Zaprla se je v svojo sobo in popila ogljene kisline, katero je bila kupila pod pretvezo, da bo z njo čistila postelje. Njena teta Ivana Bartoli hotela je iti služajno v isto sobo, a ko jo je našla zaprto in je zastoj tolkla po vratih, dala je vrata s

silo odpreti. Ko je stopila v sobo, osupnil jo je grozen prizor: nje mlada nečakinja se je zvijala na tleh v groznih mukah. Klicala je takoj druge ljudi na pomoč in poslala po zdravnika na zdravniško postajo. Ta pa je prišel prepozno; deklica je ob njegovem prihodu že umirala in čez nekoliko trenutkov izdahnila svojo dušo. Vzrok samomoru je bila baje tista nesrečna »nesreča« v ljubezni.

Zlorabljen mladenka? Valerijo Carrara, o kateri smo poročali včeraj, da jo je, kakor je sama pripovedovala, v gojzdiču nad Dreherjevo pivovarno posililo več moških, so včeraj izpustili iz bolnišnice, ker niso našli na njej nobenega znaka bolezni. Neki redar je spremil deklico na komisariat v ulico Scussa, kjer jo je komisar zopet izpraševal. Carrara pa je zopet pripovedovala vse drugače, nego prvič, tako, da se nikakor ni moglo pogoditi, kaj je resničnega na vsem njenem pripovedovanju. Tudi ni iz Italije, kakor je pripovedovala začetkom, temveč je rojena v Trstu in pristojna v Gorico. Obdržali so jo v zaporu, dokler se stvar natančneje pojasni.

Rešitev ladje s tremi dečki. Včeraj popoldne, ob precej močnem vetru in nemirnem morju so se v nekem čolnu iz mallega pristana, ki je med ladjedelnicama avstr. Lloyda in S. Mareo, podali na morje trije dečki imenom Viktor Stinco, Ivan Pahor in Anton Koenig. Na neko improvizirano drevo so nataknil kos platna za jadro in veter jih je kmalu zanesel na odprto morje. Ko so dečki spoznali, da jim preti resna nevarnost sneli so jadro in začeli so veslati proti obrežju. Njih moči pa so bile preslabe, da bi se postavile v bran proti močnemu vetru in burnim valovom in čolnič se je vedno dalje podil v široko morje. To je dečke prestrašilo in začeli so dajati znamenja, naj jim pride kdokoli na pomoč. Ta znamenja so opazili stražniki na svetilniku in obvestili telefonično pilote, ki so pod poveljstvo pristanišnega kapitana Frausina odpluli z rešilnim čolnom dečkom na pomoč, katere so tudi rešili in jih pripeljali v luko vse mokre in prestrašene. Ko je rešilni jadrenik došel do njih, bil je njih čoln skoraj že do polovice napolnjen z vodo.

Dražbe promičnin. V poned., dne 19. avgusta ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe promičnin: ulica Samitá 11, hišna oprava; ulica del Salice 11, hišna oprava; ulica Amalia 4, mizarska oprema; ulica Media 30 in Molingrande 4 kočija.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 16.7, ob 2. uri popoldne 26.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 757.3. — Danes plima ob 10.57 predp. in ob 11.33 pop.; oseka ob 4.41 predpoludne in ob 5.4 popoldne.

Odbor polit. društva »Edinost« bo imel danes v soboto ob 8. uri in pol svojo sejo, v katero so vabljeni odborniki in namestniki.

Jutri vsi k sv. Ivanu!! na veselico ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metodija v Trstu. Na veselici, ki se bo vršila na vrtu »konsumnega društva« pri sv. Ivanu, svirali bodo, kakor je bilo že včeraj objavljeno, Šentjakovski goslači, pelo pa bo »Slovensko pevsko društvo«. Udeležencem nudila bo torej ta veselica obilo lepe in izbrane zabave. Veselice se udeležijo korporativno tudi pevsko društvo »Kolo«, ki pozneje, na svobodni zabavi, kakor običajno, gotovo pripomore do izborne zabave. Tudi za mlada srea in mlade noge se je preskrbelo s plesom, na katerem bodo svirali vrli Šentjakovski goslači. Zabave in veselja bo torej obilo, a poleg tega bodo udeleženci imeli zavest, da so pripomogli nekoliko tudi naši prekornisti družbi sv. Cirila in Metodija. Torej še enkrat: jutri vsi k sv. Ivanu!

Op. Začetek veselice bo ob 5. uri pod, ustopenina 20 novč.

»Tržaški Sokol« vabi in pozivlja vse prave in zavedne Slovence v Trstu in okolici, da se vdeležijo njegovega izleta v Devin dne 25. t. m., za katerega se vsestransko pripravljajo in ki obeta, da bo izmed najlepših in največjih narodnih veselie in zabav, kar jih je dalo tukajšnjim Slovincem tekoče leto. Prijavilo se je k temu izletu že troje pevskih društev iz Trsta in okolice, tudi bratski Sokol iz Gorice se je drage volje odzval vabilu, in sedaj se obrača »Sokol« še do slovenskega občinstva, da mu izkaže prijateljstvo in ljubav, ako le kaj čuti do »Sokola«. Kjerkoli živi sokolska ideja, živi ona tudi v vsem narodu, in povsod uživa »Sokol« najzarkeje simpatije in reščenje vsakogar.

Čehi obožavajo »Sokola« v Ljubljani je »Sokol« najbolj priljubljeno društvo. Tudi Tržačanom je bil Sokol vsikdar najsimpatičnejše društvo; ali naj bi bilo sedaj drugače ali naj bi ravno sedaj kazali, da nimamo zmisla za najizdatnejše sredstvo za vgojo čilnega zdravega, značajnega naroda: važnost sokolske ideje za veliko nalogo, ki jim je vršiti sokolskim društvom! V Devinu hočemo torej videti, tko-li vjera, tko-li nevjera! Vsaj pa sme biti tudi vsakdo uverjen, da mutega izleta nikdar ne bo žal. Kakor že znano, je najeto društvo ličen in brzi parnik, ki ponese izletnike preko morja v devinski pristan! In ta vožnja Slovencev s petjem, godbo, vibracijami zastavami in urá-klici tja po prelestnem morji domačem, bo sama vsega vredna! V Devinu pa bo na prostornem in senenatem vrtu g. župana Plesa velika in vzpričo sodelovanja raznih društev velezabavna veselica. Gospod župan Ples je obljubil pripraviti izletnikom vse udobnosti in poskrbeti za posebno dobro kapljico; njegova fina in čena kuhinja pa je itak že na najboljem glasu. Za plesalce bo prirejena prostorna in zračna lopa.

Odbor »Sokola« sedaj intenzivno deluje in skrbi, da ves izlet vspe kar najsijajneje, in telovadei se pod vodstvom učitelja pridno učijo v najtežavnejši in najspretniji gimnastiki. Vse podrobnosti in posameznosti gledé tega izleta izvedó rojaki po lepkih in vabilih, — dolžnost njihova je samo, da poleté v množicah in spremijo čete svojega Sokola, ki je silen in hraber in ki jim vzbujajo in vzgaja zdrav in krepak zarod: da ljubi, brani in proslavi vso miljeno slovensko domovino. Na zdar!

Pozor! Vozni listki za izlet »Tržaškega Sokola« v Devin dne 25. avgusta t. l. se dobivajo na prodaj v kavarni Commercio. P. n. občinstvo naj si jih pravočasno preskrbi po onem starem izreku: »Kdor prej pride, ta prej melje«.

Veselica »Zarja«. Drugo nedeljo t. j. 25. t. m. popelje se gotovo mnogo tržaških Slovencev in drugih Slovanov z izletom »Sokola« po morju v Devin. Vsi pa prav gotovo ne pojdejo, jeden iz jednega vzroka, drugi iz drugega. Tisti, ki mogoče kljub svoji dobri volji ne pojdejo v Devin, brzkone ne vedo, kaj naj bi počeli drugo nedeljo, ko ostanejo sami doma? Za vse te je preskrbela dična »Zarja« v Rojanu, da jim v domači hiši priredi prijetno in zanimivo zabavo. Rojanski rodoljubi, in v prvi vrsti pevsko društvo »Zarja«, so si v poslednjem času, ko se takó navdušeno in neustrašeno boré za naše narodne svetinje, pridobili gotovo največje simpatije vseh rodoljubnih Slovencev. Na vrtu rojanske gostilne »pri zlati kroni« zbere se drugo nedeljo gotovo velika množica narodnega občinstva, ki dokazuje Rojančanom, da jim stoji zvesto ob strani v težkih bojih, ki jih bijejo ne-le za Rojan, temveč za vse Slovence. Ta velika množica pokaže in govori naj tudi našim sovražnikom, da rojanski unijati niso osamljeni ter da imajo ves slovenski živeli na svoji strani. Na veselici bo preskrbljeno za obilo zabave, svirala bo tudi narodna godba od sv. Ivana. Najnovejša novost pa bo šaljiva pošta — pa prosimo: brez vsake take.

Zveza tržaške mladine vabi svoje člene, da se v polnem številu udeležijo izrednega obnega zbora, ki bo jutri ob 4½ uri pop. v prostorih »Del. podp. društva«, ulica Molin piccolo št. 1.

Romanje na Brezje in Bled. Slovenska Marijina družba v Trstu je imela dne 4. avgusta svoj redni mesečni shod pri sv. Ivanu. Velika župna cerkev je bila polna do zadnjega kota. Ta dan je bilo 56 novih členic sprejetih in družbo v gniljivem slovenskem obredu.

Na shodu je bilo sklenjeno, da se priredi romarski vlak k Mariji Pomagaj na Brezje. Odhod iz Trsta bo v sredo dne 4. septembra ob 10. uri zvečer z velikega južnega kolodvora.

Prihod nazaj v Trst bo 5. septembra (v četrtek) okoli 11. ure zvečer.

Mogoče bo obiskati tudi Bled.

Vozne listke razdaja družbin voditelj ulica S. Giovanni št. 8, II. nadstropje — vsak dan dopoldne. Tudi se dobivajo listki pri č. šolskih sestrah pri sv. Jakobu, pri č. g. Furlanu, kapelanu pri Novem sv. Antonu, pri č. g. Franji Sila, nastojniku cerkve sv. Vincencija, pri č. g. Macarolu, kapelanu pri sv. Jakobu, pri č. g. Škabarju, kapelanu v Rojanu in pri č. g. Čemažarju, kapelanu na Opčinah. Listke preskrbujejo tudi odbornice

Marijine družbe, izlasti velečenjena gospa Neža Pirjevec, vicolo Cicco št. 2.

Tega romanja se lahko udeležijo tudi drugi Slovenci v Trstu in zunaj Trsta.

Natanjnejše razjašnjeje se v dobi pri št. šolskih sestrah pri sv. Jakobu v Trstu, ulica Giuliani št. 28.

Čas za prijavo je najzadnje do 1. septembra.

Ker bo število udeležnikov omejeno, dobro je, da si vsakdo še za časa preskrbi vozni listek.

Lansko leto je imela družba pri romanju lep, diven vsloh. Tako želi tudi letos vse k Mariji Pomagaj na Brezje in na rajski Bled!

To bo zopet lep, slovenski dan!

Vesti iz ostale Primorske.

× Ravnateljstvo družbe sv. Cirila in Metodija za Istro nam je doposlalo nastopni poziv:

Evo nas, da še enkrat, da v stoti in morda tisoči krat potrkamo na plemenito vaše rodoljubno sree. Tužno je za nas — istrske Hrvatice! Skozi veke in veke se je delalo na to, in se dela tudi sedaj, da bi nas zatrli, da bi nam zatrli krv že v kali sami. Od vseh strani zasledujejo nasprotniki narod naš in ga hujskajo, da bi zatajili svoje ime, svoje rojstvo, svojo kri. In poslali so med naše ljudi trope odpadnikov, črnih izrodov, grdih izdajce, da nam begajo narod, da bi ga odvrnili od nas in odepili. In narod se drži — a drži ga prirojena mu odporna sila. Ali ta odpor njegov je bolj nesvesten nego svesten — pa se nam usiljuje strašno vprašanje: se-li bo mogel takov dolgo obdržati? Naš narod ječi še vedno v tmini neznanja, a tudi njegov pomladek čaka ista usoda: črne in puščobna bodočnost, ako se ga o pravem času ne usmili oni, ki mu je po sreči najbližji. In hrvatski narod se je usmili tega trpina — ni ga dne, da bi se ga ne spominjal izdatnim darom, ki ga nameja družbi sv. Cirila in Metodija za Istro.

Večna hvala in za vedno nepozabna hvaležnost plemenitemu narodu hrvatskemu, ki se tako srčno zavzima za nesrečne svoje brate. Tudi naša družba se podvzuje, da te darove dobrih naših bratov nalaga v korist našega naroda. Ona gradi šole na najbolj izpostavljenih točkah; te šole naj postanejo nepremagljive trdnjave nasproti tujinstvu.

No, sredstva, s katerimi more razpolagati naša družba, so premajhna — dočim so njene potrebe prevelike. Da se pa nje sredstva pomnože čim bolj, potrebni sti čim izdatnejša in stalna pomoč ter sloga naroda. In družba je našla način, kako jej more pomagati ves narod, ne da bi sam trpel kako škodo. Družba je namreč že do sedaj sklenila pogodbo s tvrdko žveplenk in si je s tem pridobila lep in stalen letni dohodek. Tako je nedavno sklenila pogodbo z gospodom Gamulinom, trgovcem v Jelši, ki je že spravil v promet cigaretni papir pod marko družbe. Jedno in drugo podjetje, prosimo, da vsi Hrvatje najtopleje podpirajo, ker od tega bo odvisen procvit naše družbe. Ali družba se ni ustavila niti tu. Ona je s »Prvo jugoslovansko tvornico kavinih surogatov v Ljubljani« sklenila nedavno pogodbo, vsled katere se bo po vseh hrvatskih pokrajinah prodajala cikorijska in sladna kava pod marko družbe.

Od tega bo imela družba, kakor od žveplenk in cigaretnega papirja, lep dohodek, pa se vsled tega obračamo do vseh Hrvatov, posebno pa do dičnih in rodoljubnih naših Hrvatice, da kupujejo samo ono cikorijsko in ono sladno kavo, ki jo da v promet »Prva jugoslovanska tvornica v Ljubljani« pod marko družbe sv. Cirila in Metodija za Istro.

Glavno skladišče kavinih surogatov bo pri Milanu Gremeru na Reki. Vse naročbe naj se pošiljajo na omenjenega gospoda; in to čim prej, ker se cikorijska in sladna kava družbe sv. Cirila in Metodija za Istro spravi v promet že početkom meseca septembra.

× Najdeno! Iz Devina nam pišejo: Oni gospod (ali gospa), ki je na železniški progi med Bivijem in Devinom zgubil — umetne zobe, naj se obrne do g. Ivana Pecikarja, ali pa na postajo v Devinu.

× Tudi — kultura. Iz Pulja pišejo: 2000-letna kultura je zopet obogatela po izbornem delu: po neki trivijalni pesmi proti sv. Cirilu in Metodiju — »do santi in paradiso, che sta sentai in caregon«. Pesem je posvečena tržaški »Lega nazionale«. Spređaj

je slika človeka z naočniki, ki naj menda predstavlja sv. Cirila; škofova palica skončuje z zavitim — mačjim repom. Okolo preveznega svetnika so buče, krompirji in — česenj. V roki drži pištolo, naperjeno proti neki dekli, menda »Juliji«, govoreč jej: »sorbi sto vanzelo o tiro o bruso peloc«.

Pesem je zložena za jeden glas s spremljevanjem glasovirja ter zvršuje s temi le stihli:

ogni sciaivo con rispetto
come insegna nazional
pica in casa o porta in petto
i due santi da boeal
»san Cirillo e san Metodio
de san Giusto sempre in odio«.

(Po slovenski in na kratko v prozi povedano, pomenja to: Vsaki sciaivo ima, kakor narodno znamenje, ali obesoeno v hiši ali v prsih dva svetnika iz ..... tu je težko izgovoriti besedo ..... no, da, iz — neke posode ...!)

Evo vam torej, dragi čitatelji najnoveji proizvod italijanske kulture! Tu vidite zopet, kaka lepa in — dehteča dela poraja borba, ki jo Italijani vodijo proti Slovanom Primorja! Kakoršnja je ta pesem, takova je tudi njihova borba! Če človek čita pesem, si mora tiščati nos pred duhovi iz — gotove posode; če pa se mu je boriti z njimi, mora vsaki hip prijemati za — umazano. Čast in slava dvatisočletni kulturi!

× »Kmetijska in vrtnarska družba za Oreh in okolice« v Istri bo imela kakor je vže javljeno, v nedeljo dne 18. avgusta ob 2. uri pop. pri Orehu svoj ustanovni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. Nagovor sklicatelja-predsednika. 2. Čitanje pravil. 3. Strokovni govor o zadrugi. 4. Razni nasveti.

Kmetovalci rečene okolice! Delovanje neprijateljev našega naroda stremi dosledno za tem in pritiska v ta namen, da bi naš slovenski rod odtisnili od morja ter mu odvzeli njega zemljišča, te prelepe kraje; kličemo vam: vzbudite se, dokler je še čas! Pridite jutri na shod v čim največjem številu! V to ime vas vabi

Začasni odbor.

× Toča. V Žinjnu (v Istri) je dne 7. t. m. že v drugič potolkla toča. Deželni odbor in vlada naj storita svojo dolžnost do toli kruto prizadetega ljudstva. Hrvatska narodnost prizadetih menda vendar ne bo na poti.

× Pet ur v morju. »Naši Slogi« pišejo iz Malega Lošinja, da sta neki tamošnji kmet in njegov 12-letni sin odplula z ladjo na morje. V kanalu pri otoku Cresu ju je zalotil vihar, ki jima je poprej, nego sta mogla spraviti jadro, preobrnil ladjo in ju vrgel v morje. Pograbila sta za ladjo, ki pa je bila, na nesrečo, skoro vsa pod morjem. V strahu, da se ladija potopi, sta morala nesrečnika zdaj jeden zdaj drugi zapuščati isto ter plavati ali držati se na morju, mej tem ko je drugi počival, drže se za ladjo. V tem obupnem položaju sta se nahajala polnih pet ur, dokler ju ni zapazila neka ribaška ladija, ki ju je, vsa obnemogla, privedla na kraj.

Vesti iz Kranjske.

* Nesreča ali samomor. Med postajema Zalog in Ljubljana je predvečernjim zjutraj povozil vlak baačnega uradnika in urednika lista »Novo vreme« iz Zemuna, Sime Pajića. Raztrgalo ga je tako, da ga ni bilo spoznati. Ponesrečenec je bil v 45. letu. Bil je tudi v Ljubljani in je obiskal tudi uredništvo »Slov. Naroda«, kjer pa se jim je zdelo, da mož ni pri pravi pameti.

Vesti iz Štajerske.

— Dvoje nesreč hkratu na železnici. Blizu Račjega pri Mariboru se srečavata dva brzovlaka, ki vozita proti jugu, oziroma proti severu. Predvečernjim popoldne okoli pol 3. ure je popravljal ondi neki delavec brzovjavne žice. Malo hipov, predno sta dospela brzovlaka, je delavec zagledal na progi igrajočega se otroka. Hitro je stekel, da reši otroka, a v skrajnem hipu je mogel otroka le še vreči na drugo progo. Ali v tem trenutku je že pridrl vlak ter delaveca raztrgal. Toda v tistem hipu je pridrl tudi brzovlak z nasprotne strani ter povozil tudi otroka. Tako sta bila hkratu mrtva dva človeka.

Po »Slov. Nar.«

Razne vesti.

Jedino sredstvo. Emerih Hajdu iz Szemere na Ogrskem je imel s svojo taščo, ki ni mogla nikoli molčati, nekoč velik prepri. Ko je Emerihova soproga hotela pomiriti svojo mater, dobila je za to od te gromovito zausnico. To vidé, se je mož tako razkačil, da je prijel taščo, jo vrgel na tla, jej povezal roki in nogi in jej slednjič zvezal skupaj še obe ustnici z železno žico. Ko se je starki slednjič vendar posrečilo zbežati, stekla je na orožniško postajo, kjer so jej odvezali usta, a jej prepovedali za nekaj časa govoriti.

Brzojavna poročila.

Vojna v Južni Afriki.

LONDON 17. (B.) Reuterjeva pisarna javlja iz Durban: Vojna sila pod Kitchenerjem koraka proti Bothi, čegar poveljstvo se nahaja blizu Noudoeni-a. Sodijo, da bo sovražnik vsled tega potisnjen v deželo Culu.

Spor med Francijo in Turčijo.

PARIZ 17. (B.) »Figaro« zagotavlja, da je avdijeneja poslanika Constansa pred sultanom v vprašanju obrežja donesla konečno odloko. Sultan da je zastavil svojo besedo, da Francija dobi v tej stvari popolno zadoščenje.

Dogodki v Kitaju.

LONDON 17. (B.) »Times« javlja iz Pekinga večerajšnjega dne: Zapisnik je bil podpisan večeraj po noči, potem, ko so bile izvršene nekatere spremembe. V popolnjenje protokola so potrebni še trije edikti in sicer jeden o kaznovanju uradnikov po dopolnilni listi, drugi, tiščoči se popolnega zaustavljenja izpitov in tretji, tiščoči se za dve leti veljavne prepovedi uvažanja orožja in streljiva.

LONDON 17. (B.) »Standard« javlja iz Šangaia, da je cesarica udova po nekem iz Petrogada došlem jej sporočilo jako vznemirjena. Glasom tega sporočila da sta Rusija in Anglija sklenili dogovor, da se ne bosti motili ena drugo v svojih akcijah to-stran in ono-stran velikega zidu.

Ang'eška politika v Indiji.

LONDON 17. (B.) V spodnji zbornici je državni tajnik za Indijo, lord Hamilton, predložil proračun za Indijo in je izvajal, da prebitek za leto 1901. znaša 4½ milijona funtov šterlinov. Prebitek za 1901—1902. se ceni na 800.000 funtov šterlinov. Te številke da dokazujejo soliditeto Indije in da so dokaz o gospodarskem in materijalnem napredku dežele. Cilj vladne politike v Indiji je pomnoženje produktivnih virov dežele. Govornik se nadeja, da se dohodek v nekoliko letih podvoji. Vlada si je postavila nalogo, da železniško mrežo in dela za namakanje kolikor možno razširi.

Javna zahvala.

Podpisano izreka najprisrčnejšo zahvalo vsem onim, ki so pripomogli na kateri si bodi način, da se je slavljenje obletnice blagoslovljenja naše društvene zastave izvršilo toli sijajno. Posebno pa se zahvaljujemo slavnemu »Slovanskemu pevskemu društvu« na prijaznem sodelovanju pri sv. maši kakor tudi na popoldanski veselici.

V Trstu, dne 17. avgusta 1901.

Fran Godnik,
tajnik.

Mate Mandić,
predsednik.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poročtvom.

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

(Slovenska Čitalnica).

Hranilne ulege se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog plačuje zavod sam.

Posojila dajejo se samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5½%, na menjico po 6% na zastave po 5½%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Isplačuje se: vsaki ponedeljek od 11—12 dopoldne in vsaki četrtek od 3—4 popoldne.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Iščem

gostilničarja in učenca za trgovino z mešanim blagom. A Casagrande v Ajdovščini.

Restaurant

SILBEREGG

Via Ghega št. 9 A.

■ najugodnejša gostilna ■

PLZENSKO PIVO SILBEREGG

po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah
zajamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.
Kosila in večerje od 20. novč. više.

Pivo v buteljkah

iz zaloge

SILBEREGG (G. E. POHLY),

Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nahajajo tudi najpristnejša
vina: opollo, istrsko črno in belo.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr.

v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4½%, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na uknjižbe po 5½%.

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1,263.563

Poštno-hran. račun št. 837.315.

Prodajalnica jestvin.

Via Chiozza 12. — Trst.

Prodaja vsakovrstne jestvine kakor: kavo sladkor, riž, testenine, fižol, krompir, maslo, olje kis, uadaje milo, razne konzerve sveče, vino v buteljkah. Vsak dan svež kruh. Poštne pošiljatve od 5 kg naprej po zmernih cenah. Za obilen obisk se toplo priporoča

Jožef Starč, trgovec.

Trgovina v izgotovljenimi oblekami.

Salari. Ponte della Fabbra št. 2, vogal ul. Torrente. Podružnica Piazza

Pozzo del Mare št. 1, druga podružnica „Alla città di Londra“ z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nuove 3 (Brunerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke in sicer: obleke za moške od gl. 6.50 do 24, za dečke od gl. 4.50 do 12, suknene jope v velikem izboru od gl. 3 do 8, suknene hlače od gl. 1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik izbor površnih sukenj v modernih barvah od gl. 9 do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od gl. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah od gl. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (alodjeva koža) za delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v Kormiun od gl. 1.30 do 2.

Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške no meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah.

Konja vkradena

sta bila med 14 in 15. t. m. po noči. Ede rudeč, drugi siv. Kdor ji privede v Opatjeselo, dobi dobro nagrado.

Velikanska rastava pohištva in

tapečarij. Izvenredno ugodne

» X X X cene. X X X

VILJEM DALLA TORRE

v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)

— Moje pohištvo donese srečo. —

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.

• T R S T •

TOVARNA:

Via Tesa,

vogal

Via Limitanea

ZALOGA:

Piazza Rosario št. 2

(šolsko poslopje)

in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapečarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO

Predmeti postavio se na parobrod

ali železnico franko.

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje
za pogrebne svečanosti
ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 - Zaloga: ul. Istituto 15
Telefon št. 141 - Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki goli in I., II., III., IV. razreda; prvi zi mrlčev v tu- in inozemstvo; katafalki v cerkvah za pogrebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.

Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in najbogatejših; krst iz trdega lesa s kovinskimi okraski; vloženo činasto krsto ali brez nje; lesenih krst; belo in črno lakiranih; vencev iz umetnih cvetic v porcelanu ali biserih.

Predaja na drobno in na debelo oblek iz atlasa organin, umetnih cvetic, napisov zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih pop brthmdoneevrg. i

Julij Redersen

izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst. (Nasproti „Isola Chiozza.“)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati modre, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensori, elektroterapevtski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov z: kirurški zdraviljenja, angleški predmeti od gumija in nepremočljivih snovij.

Velika zaloga krojnega blaga.

Krojaška zadruga

vpisana zadruga z omejeno zavezo

GORICA Gosposke ulice 7 GORICA

Priporoča vse v to stroko spadajoče blago ter jamči za pošteno in solidno postrežbo.

Cene stalne brez pogajanja.

Razsežno jamsto

Ludovik Borovnik

tovarna in izdelovalnica precizijskih pušk Borovlje (Ferlach) Koroško

svoje najboljše in zanesljive puške vseh zistem in kalibrov. Znamenite in ojstrostrelne puške z šibre, risanice, lovske kratke puške in dvo cevke za cele krogle iz dobrega kovanega materijala najsolidnejše puškarsko ročno delo ter dobro preskušano. Komade, ki ne ugajajo, sprejemam nazaj, jih zamenjam ali pa povrnem denar. Sprejemam v popraviljanje vse, udelavam cevi v stare puške, nova kopita, predelavam puške za nabijanje od spredaj v take za nabijanje od zadej itd. Pri najsolidnejšem delu zmerne cene.

Slovenski cenik pošljem na zahtevanje brezplačno in franko

Cene zmerne.

Zaloga vsakovrstnega pohištva.

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka ulica št. 14 in ulica Vetturini ima v zalogi v veliki izbori pohištvo vseh sogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V tatogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime idzlu atno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obrok

Prvo primorsko podjetje za

razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst. Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pohištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za-bojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljave vsake vrste in kamor si boji.

Trgov.-obrtna registrirana zadruga z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki si nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-current po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 6letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vkupitvi varščine na 10letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadružnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

Blag. gosp.

Gabrijel Piccoli
dvorni založnik Nj. Sve-
tosti papeža Leona XIII
v Ljubljani.

Podpisani si usoja na-
znaniti Vašemu blagorodju,
da se je doposlana mi
tinktura za želodec rabila z
dobrim vspehom pri želod-
cuem ter črevesnem ka-
taru kakor tudi v boleznih na jetrah in obistih.
GRADEC, dne 2. februvarja 1897.

Bolnišnica usmiljenih bratov

Provincijal:

F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.

Blag. gosp.

Gabrijel Piccoli

Ljubljana.

Že mnogo časa svetujem vsem onim, kateri
trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih v
črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno želodčno
tinktura, kojo sem jaz sam uporabljal s prav
izvrstnim vspehom. Z odličnim spoštovanjem
Momjan (Istra), 6. oktobra 1900.

Don Peter Franceschini,
duhoven.

Pozor!

Častim si naznajati slav. občinstvu, da je moja prodajalnica vedno preskrbjena manufakturnim blagom vsake vrste in po cenah, da se ne bojim nikake konkurence

vsaki dan dohaja novo blago.

V nadeji, da me bo slavno občinstvo po-
češčalo z obilnimi obiski, beleži spoštovanjem

F. Dobauschek,

trgovec z manufakturnim blagom.

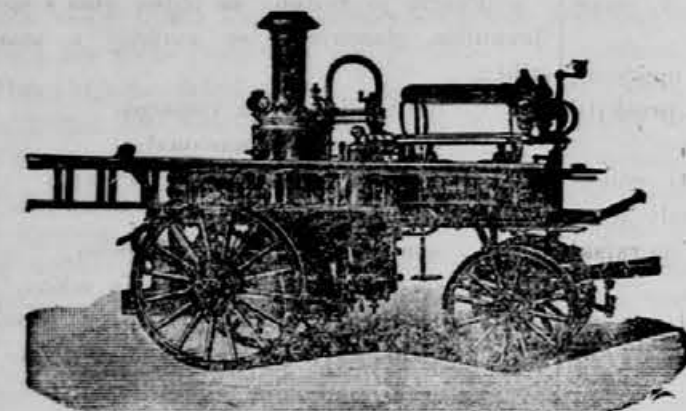
Via Barriera vecchia 27 v Trstu.

Se govori Slovenski!

Ces. kr. priv. tvornica strojev, brizgalnic, čelad, cevij, pasov in prva moravska mehanična tkalnica tvrdke

Czech pri Prostjevi (Moravsko.) **R. A. SMEKAL-A** Smichov-Praga

podružnica v Zagrebu, Frankopanska ulica 9

Spoštovanjem

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

priporoča slavnim gasilnim dru-
stvom in zasebnikom brizgalnice
vsake vrste, s patentom proti
zmrzlini in priredbo, da na obe
strani vodo sesajo in mečejo.

Parne brizgalice, s katerimi za-
moreta že samo dva človeka de-
lati; izučba lahka in brez maši-
nista. Dalje motorne vozove, apa-
rate za acetilenski plin, brizgalnice
proti peronospori „Vermorel“ po
16 kron. „Avstria“ po 20 kron
franko na vsako pošto

Kmetijsko orodje. Izdelki soli-
dnl, lepi in po ceni. Uzorci in
ceniki brezplačno.

— godni plačilni pogoji —

Najboljše

stiskalnice za grozdje

in OLJKE so naše stiskalnice

najnovejšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; zajamčeno naj-
boljše delovanje, ki prekasa vse druge stiskalnice.

Najboljše avtomatične paten-
tovane trtne brizgalnice
proti peronospori

„SYPHONIA“
ki delujejo same od sebe, ne da jih
bilo treba goniti.

Avtomatična briz-
galnica.

Stroji za grozdje, sadje in oljke, mlin za
mastiti in obirati grozdje, stroji za su-
šenje sadja in drugih vegetalnih, živiljskih in
mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko.

Mlatilnice za žita, čistilnice, rešetalnice.

Slamareznica, ročni mlini za žito v raznih veli-
kosti in vsi drugi stroji na poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo edino le tovarnarji

PH. MAYFARTH & Co.

c. kr. izklj. privilegovana tovarna za poljedelske in vinske stroje.

Dunaj, II./1. Taborstrasse št. 71

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 450 zlatimi in srebrnimi kolajnami in pohvalnimi pismi.

Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani.

„Čuvati se pred ponarejanjem“.

Velika zaloga koles

po najnižjih cenah. Nova kolesa I. vrste od Kron 150—200, vže rabljene kolesa po K 80, 90, 100.

Pneumatiki, dobre vrste K 9.— Cevi K 5.—

Ceniki gratis. Vsi deli jednako po ceni.

K 18.

Neprekosljiv v svojem delovanju, najpripravnejši šivalni stroj na roko. „The jewel“ šiva vsako snov, debelo ali tenko in tudi najmočnejše sukno in platno. Cela sestava je od železa in jekla, fino poliran, s premenljivo na zobno kolo, šivan-
kami, posodico, ključem in potegovalcem vija-
kov, teža 5 kg. K 18.—. Singerjev za dvojno
šev 36.—

Največja novost!

Ilustrovani dunajski koncertni ročni akordeon dobre sestave in nizke cene veliko zanimanje. Posebno fini akordeon, 10 tipk, 2 registra, 20 dvojnih glasov, 2 pridržavala, 2 dvojnja meha z okovi od jekla, odprt klavirjat od niklja, močen, širok, krasen glas, 35 cm velik krasen instrument, jamčeno brez napake, 75 najboljših okov, od niklja, godba jednaka 2 korom, lahka priučba. Cena s solo K 9.— na ogled po povzetju, ako ne ugaja, vrnem denar.

Najnovejša, velika novost! Fotografski popolen stroj Kr. 3.80 s
sne znanosti popolnoma izgotovljene fotografije. Lahka manipulacija, velikost 5x5
Cena kompletnega stroja z vsemi potrebnimi in navodilom s krasno skatljico Kr.
3.80 Velik stroj z objektivom in neštevilnimi potrebnimi Kr 6.—. Za zunanje na-
roče se zaračuna zaboj 70 vin.

M. Rundbakin — zaloga

Dunaj. — IX Berggasse 3 — Dunaj.

Ceniki gratis in franko.

Grand Hôtel-Restaurant Obelisk

OPČINA

— Nova lastnika ravnatelja Berrettini & Cattaneo. —

Valikanski vrt in veranda. — Krasen razgled.

Izvrstna kuhinja

Plzensko in Kulmbaško pivo.

dobro perskrbljena vsaki čas.

Specijaliteta: Kraški teran.

KEGLJIŠČE. — LAWN-TENNIS. — KROGLJIŠČE. — BILJARD. — TELOVADNE PRIPRAVE.

— Telefon št. 657. —

Ob nedeljah in praznikih v lepem vremenu vozne zveze od restavracije „Central Pilsen“ na Općino.

Najzmernejše cene. Točno postrežbo vodita lastnika-ravnateljja osebno.

Vsakojaka pojasnila daje in slučajna naročila prejmlje gospod BERRETTINI

„Nova restavracija Centrale Pilsen“, (Trst Via Torrente 10)

z vrtom, kamor ne pride prah, ker je v zavetji. Kegljišče.

Izvrstna kuhinja dobro perskrbljena vsaki čas. — Poštene cene. — Najtočnejša postrežba.

Lekarnarja A. Thierry-ja balzam

sè zeleno varstveno znamko »nuna« 12 malil ali 6 velikih steklenic 4 krone franko.

A. Thierry-ja stolistno mazilo

2 lončka 3 kron 50 stot franko, razpošilja proti predplačilu:

A. Thierry-ja lekarna „Pri angelju varhu“

v Pregradi, Rogotec Slatina (Rohitseh-Saizerbrun).

DUNAJ: Centralna zaloga: Leharnar C. Brady, Fleischmarkt 1. — BUDAPEST: Lekarnar I. pl. Török in Dr. Egger. — ZAGREB: Lekarnar S. Mittelbach.

Na drobno se vdobiva povsod.

